

COLUMN 10 december 2022 – De Horrorpoller

Ons Den Haag ligt op rijtjes duinen achter de kust.

En Den Haag ligt vanouds langs de route parallel aan de kust van Kennemerland naar de Hoek van Holland.

Bij de uitbreiding van Den Haag gingen drie stedenbouwkundigen uit van die vanzelfsprekendheid: in 1903 knoopte Lindo knoopte aan bij de binnenstad en de eerste 19e-eeuwse uitbreidingen. Van Bezuidenhout tot Regentessebuurt trok hij de bestaande hoofdwegen door om nieuwe buurten te ontsluiten. In 1911 vulde Berlage dat plan aan door het verder op te rekken van Mariahoeve tot Meer en Bos, van Rijswijk tot de Zeekant. Na de oorlog maakte Dudok dat werk af door Den Haag in zuidwestelijke richting uit te breiden.

In de 20e eeuw is autoverkeer en de hoofdwegenstructuur altijd gezien als bepalende factor voor nieuwe buurten. We kennen er de rampzalige en inmiddels grotendeels weer gesloopte experimenten van: Lelystad en de Bijlmer waren bedacht vanuit een raster van autowegen waar mensen moesten wonen binnen geïsoleerde vluchtheuvels. Die slaapbuurten waren gebouwd naar de regels van de bouwkransen, het verdienmodel van industriële woningbouwsystemen in tijden van woningnood.

Een tegenbeweging kon niet uitblijven als protest. Deze kwam in de vorm van bloemkoolwijken in de jaren '70 -later zo genoemd omdat van boven af gezien er een moeilijk te doorgronden macaroni-aanblik van korte rijtjes woningen werd gebouwd.

Eén van die wijken is Houtwijk zeg maar tussen Meppelweg en Haagweg, Leyweg en Dedemsvaartweg. Een enorm gebied met een groen hart –het Florence Nightingalepark en 't Kleine Hout– waarin het kolossale Haga ziekenhuis staat.

In Houtwijk vindt je daadwerkelijk wat schilderachtigheid in doorkijkjes, de vriendelijke schaal en de menging van wonen, groen en water. Het ontwerp van de huizen sluit daar niet erg bij aan maar alla. De makke van deze buurten werd ook weer heel snel duidelijk –voor familieleden die met de auto komen is zónder autonavigatie niet uit te leggen hoe ze bij je huis in Houtwijk moeten komen.

Kortom: het was nog niet zo onhandig dat Lindo Berlage en Dudok de Haagse hoofdwegenstructuur als kapstok gebruikten om de buurten aaneen te rijgen.

In 1984 maakte ik kennis met Ruud V. , stedenbouwkundig ontwerper bij de afdeling stedelijke ontwikkeling en grondzaken. Ruud was een van de bobo's die betrokken was geweest bij het ontwerp van Houtwijk en de bussluis aan de Escamplaan was ontsproten aan zijn ideeën. Het wekt geen verbazing dat Ruud V. ook na zijn pensioen tot volle tevredenheid in Houtwijk woont. Het opheffen van die bussluis was binnen Stadsontwikkeling Grondzaken midden jaren 80 onbespreekbaar want zo regelde Ruud dat. De Houtwijkers vonden een rustige Escamplaan zonder doorgaand verkeer wel

prettig en de gemeente stelde dat het beter was voor de luchtkwaliteit wanneer die auto's een omweg namen en even verderop stonden te stinken.

De bussluis bleef en werd zo een poller: de rest is geschiedenis.

Wanneer we den Haag bekijken op de kaart of vanuit de lucht dan is het met de kennis van toen én met de kennis van nu werkelijk on-be-grij-pe-lijk dat de Escamplaan ergens halverwege voor doorgaand verkeer afgesloten zou moeten worden. Het is immers toch een weg die vertrekt vanaf de Apeldoornselaan helemaal naar Poeldijk.

De bussluis aan de Escamplaan is een 40 jaar oud misverstand dat niet alleen ingaat tegen het gezond verstand maar ook tegen de ongeschreven logica waarmee we ons door het verkeer en door ons leven heen werken. Vandaar die aanrijdingen.

Alleen in het Haagse stadhuis weten ambtenaren en onbenullige wethouders zich hiertegen te verzetten: een Revis-tunnel door de primaire zeewering bij het Zwarte Pad, een volgend vastgoed avontuur in Zuid west terwijl de blunders bij Amare en KJplein nog niet hersteld zijn.

Ons stadhuis wenst niet te leren van succesvolle en geliefde buurten, wenst niet te leren van succesvolle en productieve samenwerking met burgers en stemmers. Op dit moment verbranden een honderdtal ambtenaren op het stadhuis gemeentegeld met uit de duim verzonnen omgevingsvisies en beleidsstukken die zonder evaluatie van bestaande regelingen ingevoerd gaan worden.

En zoals we die horrorpoller nooit meer kwijtraken, zo raken we al die flutnota's ook niet meer kwijt. Fijne kerstdagen en een optimistisch 2023 allemaal.